

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 18. oktober 2011
Kontor: EU- og Menneskerets-
enheden
Sagsbeh: Kenny Rasmussen
Sagsnr.: 2011-6140-0053
Dok.: 257727

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sag, C-329/11, Achughbadian

1. Indledning

Cour d'appel de Paris har forelagt EU-domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet).

Spørgsmålet vedrører foreneligheden med principperne i udsendelsesdirektivet af en national lovgivning, der foreskriver pålæggelse af fængselsstraf for en tredjelandsstatsborger, alene fordi han/hun er indrejst eller opholder sig ulovligt på det nationale område.

Udsendelsesdirektivet har til formål at fastsætte fælles standarder og procedurer, som skal anvendes i medlemsstaterne ved tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold, jf. direktivets artikel 1.

Det følger af udsendelsesdirektivets 4. indledende betragtning, at der skal fastsættes klare, gennemsigtige og retfærdige regler for at sikre en effektiv tilbagesendelsespolitik, der er en nødvendig del af en velforvaltet migrationspolitik.

2. Sagens faktiske omstændigheder og centrale juridiske problemstilling

Sagsøger i sagen er en armensk statsborger, der blev tilbageholdt i juni 2011 og frihedsberøvet som følge af ulovligt ophold på grundlag af fransk udlændingelovgivning.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fransk udlændingelovgivning foreskriver blandt andet, at udlændinge, der indrejser i Frankrig uden de nødvendige dokumenter og visa eller som opholder sig i Frankrig i mere end tre måneder uden opholdstilladelse, kan straffes med fængsel i et år og pålægges en bøde på 3.750 euro.

Sagsøgers advokat har til støtte for påstanden om, at der er tale om en uretmæssig frihedsberøvelse, anført, at de traktatfæstede bestemmelser og navnlig proportionalitetsprincippet er til hinder for en lovgivning, der foreskriver pålæggelse af straf for ulovlig indrejse og ophold. Sagsøgers advokat har henvist til EU-domstolens afgørelse i sag C-61/11, El Dridi, der konkluderer, at der ikke kan pålægges straf for manglende overholdelse af pålæg om udrejse inden for en bestemt frist.

De franske myndigheder er af den opfattelse, at de regler, der vedrører fængselsstraffen, er underlagt den nationale lovgivning. De franske myndigheder anfører således, at udsendelsesdirektivet fastlægger de regler og procedurer, der gælder for tilbagesendelsen af udlændinge med ulovligt ophold, og at pålæggelse af straf for ulovligt ophold ikke vedrører disse procedurer.

Det centrale spørgsmål i sagen er således, om udsendelsesdirektivet – i lyset af sine principper og anvendelsesområde – er til hinder for en national lovgivning om strafferetlige sanktioner for ulovligt ophold.

3. EU-Domstolens retspraksis

EU-domstolen har i sag C-61/11, El Dridi, fastslået, at udsendelsesdirektivet er til hinder for en medlemsstats lovgivning, som foreskriver pålæggelse af fængselsstraf for en tredjelandssk statsborger med ulovligt ophold, alene fordi han i strid med et påbud om at forlade medlemsstaten inden for en bestemt frist forbliver på nævnte område uden gyldig grund.

EU-domstolen udtaler endvidere, at selvom straffelovgivningen og reglerne om behandling af straffesager principielt henhører under medlemsstaternes kompetence, kan dette retsområde ikke desto mindre være berørt af EU-retten. Medlemsstaterne skal således udforme deres lovgivning om strafferetlige sanktioner på området for ulovlig indvandring på en sådan måde, at den overholder EU-retten.

EU-domstolen har imidlertid ikke direkte taget stilling til, i hvilket omfang en strafferetlig sanktion for ulovlig indrejse og ophold er forenelig med udsendelsesdirektivets principper.

4. Regeringens retlige stillingtagen og sagens betydning for dansk ret

Sagen anses for væsentlig, da den vedrører spørgsmålet om medlemsstaternes kompetence til at vedtage strafferetlige sanktioner på området for ulovlig indvandring.

Det følger af udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 2, at en udlænding, som opholder sig her i landet uden fornøden tilladelse straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Der er således i dansk ret hjemmel til at pålægge en straffesanktion for ulovligt ophold.

Det er regeringens opfattelse, at medlemsstaterne har kompetence til at vedtage nationale strafferegler, som gør det muligt at straffe udlændinge, der opholder sig ulovligt i den pågældende medlemsstat. Regeringen finder, at en anvendelse af proportionale strafferetlige sanktioner er i overensstemmelse med udsendelsesdirektivets principper og anvendelsesområde, idet disse blandt andet har præventiv virkning og dermed understøtter en effektiv tilbagesendelsespolitik.

Udsendelsesdirektivet vedrører en udbygning af Schengen-reglerne, som Danmark er folkeretligt bundet af.

Den danske regering vil på den baggrund afgive indlæg til støtte for det synspunkt, at udsendelsesdirektivets principper og anvendelsesområde ikke er til hinder for en national lovgivning om straffesanktioner for ulovligt ophold, at proportionale strafferetlige sanktioner understøtter en effektiv tilbagesendelsespolitik, og at vurderingen af, om en strafferetlig sanktion skal bringes i anvendelse, må bero på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder.